

Rix Nobels fredspris 2017

Berit Reiss-Andersen, leder av Nobelkomiteen, offentliggjør at Nobels fredspris 2017 går til ICAN, Den internasjonale kampanjen for forbud mot atomvåpen. FOTO NTB SCANPIX

> – De peker på humanitærretten, og det gjør begrunnelsen så god. Jeg tror den norske regjeringen vil lytte grundig og revurdere sitt syn, sier hun til NTB.

Ni ganger tidligere er nedrustningsarbeid hedret med fredsprisen, og spørsmålet er fremmet om dette er en symbolpris. Skaland synes ikke det.

– Det setter atomvåpenforbud på dagsordenen og gjør det lettere for oss som jobber med å få stater til å signere og ratifisere avtalen, sier hun, og fortsetter:

– Vi har sett at en slik anerkjennelse får konsekvenser. Det nytter å forby våpen. Vi har sett det med klasevåpen, landminer, biologiske og kjemiske våpen at et forbud endrer hele dynamikken.

Jubel på hovedkontoret

Norsk Folkehjelp, eneste norske aktør i ICANs styre, melder om

full jubel og ekstase ved hovedkontoret i Sveits da det ble kjent at de mottar årets fredspris. Våpenpolitisk rådgiver i Norsk Folkehjelp, Grethe Østern, sitter i styret.

– De har hatt så dårlig råd i ICAN at vi lot henne flytte til hovedkontoret deres i Genève og jobbe der. Hun sier at det brøt ut full jubel der da fikk nyheten, sier Norsk Folkehjelps generalsekretær Henriette Westhrin til NTB, som er veldig stolt over å ha et styremedlem i organisasjonen.

– Det er helt fantastisk at Nobelkomiteen erkjenner den alvorlige trusselen atomvåpen er, særlig nå, og særlig at forbudet får slik anerkjennelse. Sterke krefter har forsøkt å underkjenne betydningen av forbudet. Nå håper vi prisen fører til at langt flere nasjoner må ta forbudet på alvor. Vi kan ikke nøye oss med ikke-spredning, vi må kvitte oss med de våpnene vi allerede har. NTB

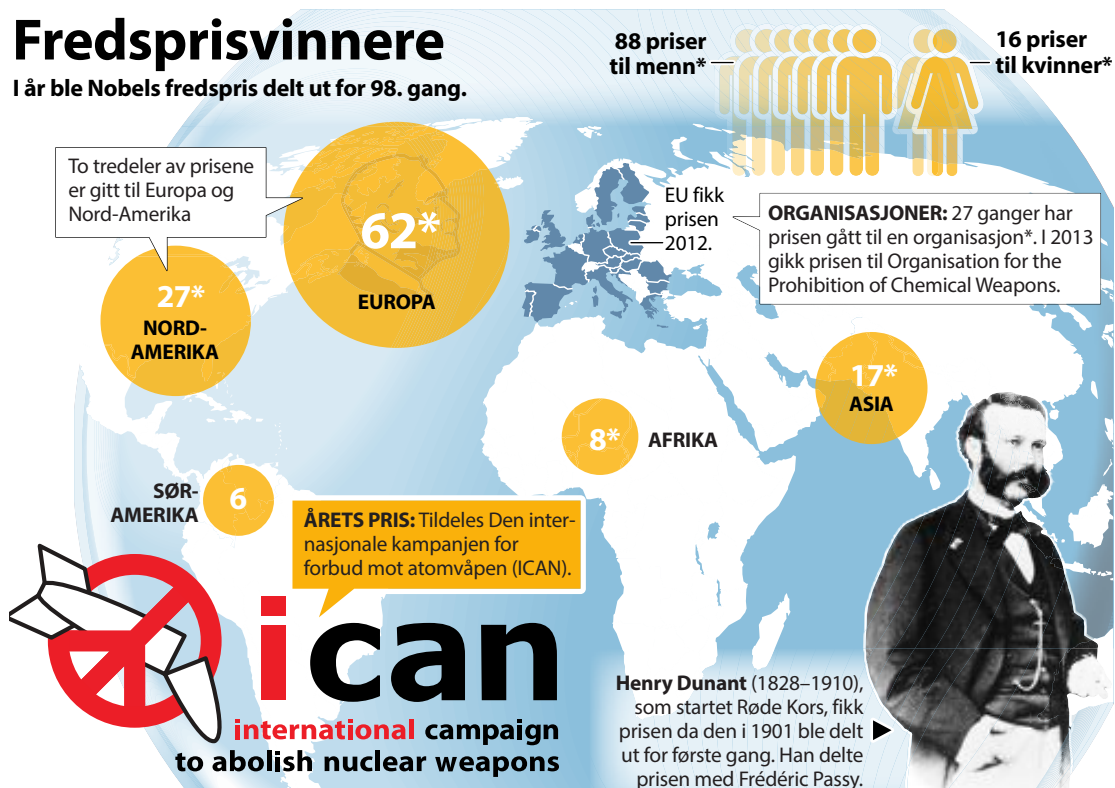
Det er helt fantastisk at Nobelkomiteen erkjenner den alvorlige trusselen atomvåpen er, særlig nå, og særlig at forbudet får slik anerkjennelse.

Henriette Westhrin
Generalsekretær i Norsk Folkehjelp

Fredsprisvinnere

I år ble Nobels fredspris delt ut for 98. gang.

KILDE: nobelpeaceprize.org / NTB *Noen priser har blitt delt.

nyhetsgrafikk.no

ICAN

- Koalisjon av 468 ikke-statlige organisasjoner fra 101 land. 25 norske organisasjoner er medlemmer
- Grunnlagt i Australia i 2007, har sitt hovedkvarter i Genève i Sveits
- Jobber for at alle land skal slutte seg til FN-resolusjonen som forbyr atomvåpen
- Resolusjonen ble vedtatt 7. juli 2017 med 122 stemmer.
- Verdens fem atommakter – USA, Russland, Storbritannia, Frankrike og Kina – stemte imot, sammen med NATO-landene, med unntak av Nederland.
- En rekke kjente personer støtter ICAN, blant dem de tidligere nobelprisvinnerne Desmond Tutu og Dalai Lama.

Beatrice Fihn

- Er administrerende direktør i ICAN (Den internasjonale kampanjen for forbud mot atomvåpen). Fra Sverige
- Har mastergrad i internasjonal rett fra UCL i London
- Har i en årrekke arbeidet med både nedrustning og likestillings-spørsmål, overtok som leder i ICAN i 2014

Fredsprisvinnerne etter år 2000

- 2017: Den internasjonale kampanjen for forbud mot atomvåpen (ICAN),
- 2016: President Juan Manuel Santos, Colombia, for sin ihverdige innsats for å få slutt på den lange borgerkrigen som kostet over 220.000 menneskeliv og drev millioner på flukt.
- 2015: Den tunisiske kvartetten for nasjonal dialog, for avgjørende bidrag for byggingen av et pluralistisk demokrati i Tunisia etter Jasmin-revolusjonen i 2011.
- 2014: Indiske Kailash Styrath og 14 år gamle Malala Yousafzai fra Pakistan, for kampen mot undertrykkelsen av barn og ungdom og for alle barns rett til utdanning. Yousafzai overlevde et attentat fra Taliban.
- 2013: Organisasjonen for forbud mot kjemiske våpen
- 2012: Den europeiske union (EU), for freds- og forsoningsarbeidet i Europa
- 2011: Ellen Johnson Sirleaf og Leymah Gbowee fra Liberia og Tawakul Karman fra Jemen, for ikke-voldelige kamp for kvinners sikkerhet og rett til deltakelse i fredsbyggende arbeid
- 2010: Den kinesiske menneskerettighetsforkjemperen Liu Xiaobo
- 2009: USAs daværende president Barack Obama, for ekstraordinære forsøk på å styrke internasjonalt diplomati
- 2008: Finlands tidligere president og fredsmekler Martti Ahtisaari
- 2007: FNs klimapanel og Al Gore, for innsatsen for å skape og spre større kunnskap om menneskeskapte klimaendringer
- 2006: Det internasjonale atomenergibyrå og leder Mohamed El-Baradei, for innsatsen for å hindre at kjernefysisk energi blir brukt til militære formål
- 2005: Den kenyanske miljøforkjemperen Wangari Muta Maathai
- 2004: Wangari Muta Maathai, Kenya, for bidrag til bærekraftig utvikling, miljø og fred.
- 2003: Den iranske menneskerettsforkjemperen Shirin Ebadi
- 2002: USAs tidligere president Jimmy Carter, for iherdig innsats for fredelige løsninger på konflikter og for å fremme demokrati, menneskerettigheter og økonomisk og sosial utvikling
- 2001: FN og generalsekretær Kofi Annan, for arbeidet for en bedre organisert og mer fredelig verden
- 2000: Sør-Koreas president Kim Dae-jung, for arbeidet for demokrati og menneskerettigheter i Øst-Asia og for fred og forsoning med Nord-Korea

Norges Fredsråd

– Få har prestert mer for fred det siste året

Gratulasjonene renner inn til ICAN etter at organisasjonen mottok årets Nobels fredspris fredag.

– Få har prestert mer for fred det siste året, sier Norges Fredsråds daglige leder Tuva Grimsgaard.

Fredag ble Nobels fredspris tildelt ICAN for deres arbeid for internasjonal atomnedrust-

ning og endelig forbud. ICANs engasjement bidro til at FNs historiske resolusjon om et internasjonalt atomvåpenforbud ble vedtatt i år. 122 land stemte for forbudet.

Årets fredsprisvinner har som mål å «skrittvis, balansert og nøye kontrollert avskaffelse av verdens nær 15.000 atomvåpen». NTB